

"UKRAINIAN LABOR NEWS"
 Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.
 Geo. Lalchak, President.
 Subscription per year \$4.00
 Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"
 газета для робочого класу — виходить три рази на тиждень:
 у вісїторк, четвер і суботу.
 Видав. Робітничо-Фармерське-Видавнїчне Товариство, інкорпороване в Манїтобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Роб. Домі на рої кулиць Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Ман. Ю. Ляльчак, голова.

Передплата на рік \$4.00
 Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS
 Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada

ПРЕЗИДЕНТ І УРЯД РЕСПУБЛІКИ — МОНАРХІСТИЧНІ.

Щоб президент і уряд республіки були монархістичними, це звучить досить дивовижно, а однак й таке буває в нинішньому світі. Таке явище уважається навіть зовсім нормальним.

На днях у Німеччині опубліковано листа, що його написав президент республіки генерал Гінденбург до керівника німецьких монархістів графа Лібкехта. В тому листі президент рішучо виступив проти конфіскації майна буйшого кайзера і членів його родини та інших членів буйвих німецьких пануючих родів.

Коли цю справу порушено в парламенті й соціалісти почали критикувати становище президента, німецький уряд усталима канцлера Маркса виступив в обороні президента і також заявився проти конфіскації майна буйвих німецьких пануючих родів.

Республіканський президент і республіканський канцлер — стали в обороні буйшого кайзера і буйних німецьких князів, воєні — батьки республіки — стали речниками німецьких монархістів.

Для президента й уряду республіканської, демократичної Німеччини нічого не значить той факт, що 12,500,000 німецьких горожан — саміх лише повнолітніх німців, без дітей і молоді — підписали петицію, щоб всенародно голосування вирішило, до кого мають належати мастки буйвих німецьких королів та князів.

Президент і уряд демократичної держави не числяться з голосом мільйонів населення, але наперекір їх волі стають оборонцями кількох одиниць, які на підставі закону в республіканській країні такими самими горожанами, як і мільйони інших жителів.

З німецької республіки стала тепер карикатура. Німеччина є в дійсності монархістичною, лише має республіканську вишивку. Якби не Версальський договір і не обмеження, які поставили Німцім аліянти і шильно за ними наглядують, то в Німеччині було-б нині все по старому, як за часів кайзера Вільгельма II. Останній виступ президента Гінденбурга і заява канцлера Маркса як найкраще це potwierджують.

Був час, що в Німеччині няло іншим духом. Був час, що в Німеччині були при владі соціал-демократи. Але вони, замість повести рішучу боротьбу з монархістами і дохити їм кіця, виповіли безапелляційну війну комуністам. Замість нищити буржуазію, вони — соціалісти! — нищили своїх братів робітників з пинної партії. Ім соціал-демократ Носке піде в історію як одного з найбільших гнобителів революційного робітничого руху, як одного з найбільших катів німецького робітництва. Терор Носке проти революціонерів перевищує терор не одного буржуазного сатрапа.

При допомозі буржуазії, німецьким соціал-демократам вдалося приборкати комуністів. Але так скоро, як лише комуністична небезпека проминула, німецька буржуазія вийшла за соціал-демократів. Мурин сповнив свою роллю і може відійти. Соціал-демократи сповнили свою пещю службу і стали непотрібні буржуазії. Поволі, поволі дійшло до того, що соціал-демократи з правничої партії стали зовсім усунені від правління державою. Буржуазія може правити досить добре — для себе — і без них.

Сьогодні німецькі соціалісти в опозиції і критикують Гінденбурга за його ляну оборону інтересів кайзера. Де-ж пак, президент республіки — і смів виступати як монархіст! Але не хочуть німецькі соціалісти сказати цього, що те вони самі підготували ґрунт для Гінденбурга, щоб він став німецьким президентом. Вони не хочуть признати, що завдяки власне їм Німеччиною правлять сьогодні монархісти.

Гінденбург і Маркс прийшли до влади по дорозі, що була обгорена кровю Карла Лібкехта, Розі Люксембург і тисяч інших синів і дочок німецької робітничої класи — мучеників за справу працюючих. І найбільш болюче в цьому власне те, що кров цю пролито і дорозу вторгнано для кайзерівського генерала на приказ німецьких соціал-демократів.

Робітничі класи в цілому світі навчилися багато з того, що діялося в останньому десятилітті в Німеччині. Зрада робітничої класи соціал-демократами в Німеччині була більшою, ніж в котрій иншій країні. Останні виступи Гінденбурга й Маркса, як президента й канцлера республіки, в обороні буйшого кайзера і його собратів — є лише мажим і останнім епізодом того, до чого довела Німеччину соціал-демократія своєю політикою, коли була при кермі держави.

ДРУГА РІЧНИЦЯ "ЙОНГ ВОРКЕРА".

Два роки тому назад в червні вийшло перше число "Йонг Воркера", газети для робітничої молоді в англійській мові. З нагоди другої річничі органу канадської робітничої молоді Національний Виконавчий Комітет Молодої Комуністичної Лїґи надав заяву, в якій говорить:

"Колі випущено в світ перше число в тьютуч копіях, був це новий голос на арені класової боротьби в Канаді. І на той голос відкликалися молоді робітники у шпраз більшому числі, так що сьогодні газета має читачів тисячами. Від рибаків Бритїш Колумбі до майнерів Нової Скошії, сотки молодих робітників у кожному центрі очікують її нетерпеливо кожного місяця. По цілій країні молоді робітники при вартетаті, в майні і на фармі стали її домисувачами, робітничими кореспондентами. Вона запущена глибоко коріння серед працюючої молоді, є висловом її потреб і цілей, є органом мас. Молодь починає відчувати, що газета є чимсь дуже її рідним, чимсь, що її ніколи не опустить."

Далі в заяві сказано, що "Йонг Воркер" мусить бути далі

поширюваний всюди, де лише знаходиться робітничіа молоді, щоб назувати її правдивий шлях у життї. Заява закликає молодих робітників і фармерів працювати зі всім сил над поширенням і популяризуванням "Йонг Воркера", щоб він міг виходити два рази на місяць.

ВОРОГИ ПРО КОМУНІСТІВ.

Всім вже відомо, що в день 1. травня цього року на вулицях Варшави полилась ридина кров і то тільки з вини так званих польських соціалістів. Є це вірні слуги шляхти, які хоч зуть себе соціалістами, але в дійсності докотились до агентів поліції, шпїонів і погромщиків робітничих організацій. Це свого рода "петлюрівщина" на польському ґрунті.

Польська газета "Кур'єр Польський" з 2. травня 1926 року між иншим пише ось що:

"На прохання Польської Партії Соціалістичної (ППС) передані агенти поліції були виділені до соціалістичних буйвок, щоби допомогати їм в забезпечуванні походу. Бойки їздил в 30-ти тягарових автомобілях, які позичив соціалістам магістрат й інститут публічної потреби. Сїд це втягнути до рахунку \$ той факт, що в останньому тижні поліція арештувала до 400 (чотиреста) комуністичних діячів. Беручи під увагу те все, го дїється ствердити, що ППС на ґрунті робітничих мас рішучо хилиється до упадку і без допомоги державних і магістратських властей не могла-б і організувати вчорашнього свята."

Значить, навіть буржуазія, для якої працювала й працює цілий час Польська Партія Соціалістична, признає, що та партія "хилиється до упадку". По правді-ж вона вже давно схилилася і впала, а підтримує її штучно тільки польська поліція й шпїони.

Орган українських націоналістів в Галичині "Дїло", в числі з 7. травня, згадуючи про варшавські кроваві події, ось як висловлюється про "соціалістів" і комуністів, яких, на-

певне, однаково ненавидить: "Стрїли і робітничі кров на вулицях Варшави тісно звязали непевесців з реакційним табором. Вони зарізані в очар робітництва. З другого боку комуністи, розпоряджають не звичайно суцїльною й дисциплінованою організацією та втішаються симпатією головно міського населення. На ґрунті робітничих мас все більше закорїнюється комуністична партія. До того-ж комуністи є великими тактиками, які знаменито вмїють оперувати масами при збереженню економіки своїх власних сил. Смертоносна зброя (у Варшаві) і криваві жертви внесли комуністичний табор на педистал мучеників, створили підклад для комуністичної пропаганди і зросту їх сил."

Так пише "Дїло" про комуністів. З свого боку ми тільки додамо, що запроданість соціалістів в Польщі, не є нічим новим. Ця запроданість між ними практикується тепер в цілому світі. Найстрашніші реакціонери, найлютіші вороги робітництва, звичайно були колись "соціалістами". Від соціалізму ці мізерні типи завжди котяться до найгірших вчинків, до бесцеремних наганячів працюючих мас. Коли сильні й чесні характери з помїж соціалістів стають дійсними борями працюючих — комуністами, то слабі, жадні влади й грошей соціалісти обов'язково котяться в протилежний бік — крайньої реакції. Згадати-б тільки таких буйвих соціалістів, що стали описіа найбільшими ворогами робітництва, як Муссоїліні, Пїлсудскі та його побратим Пеллїора, а навіть — таке миршаве, як Рїпїндя, і воно було соціалістом...

Осїпї.

МІЖНАРОДНІЙ ЗАКОЛОТ.

Хоч офіційна війна давно покінчилася, то по сьогоднішній день ведеться майже в цілому світі завзята-безнастанна війна так в політиці, як і в торговлі та інших галузях суспільного життя. Післявоєнні часи незвичайно прикри: Немає дня, щоб не надходили вїсти про різні кризи. Особливо в капіталістичних країнах, в політично-економічному життї — цілий хаос. Армії безробітних дійшли до величезних розмірів і ростуть далі, гроші обезцінені, держави в застрашуючий спосіб задовжені, недостача ринків для збуту товарів і шалена конкуренція поодиноких держав між собою, закрета боротьба за впливи сильніших держав над слабішими, а рівночасно з тим гарячкові прїготування кожної капіталістичної держави до війни, просто казочні видатки на військю і удержування величезних постійних армії — все це "квітки" з отруїним запахом капіталістичного світа. До всього цього — постійний зрїст класової свідомости між робітничими масами а то й збройна боротьба з ними, що в останньому часі незвичайно загострилася, доливає оливи до воґно капіталістичних клопотів.

По правді, коли довелось-би сказати про сучасне міжнародне становище коротко, то звучило-б так: капіталістичний світ збанкрутований. Але, коли хтось банкруте, то мусить бути хтось, для кого банкрутується. І тим другим "хтось" є Злучені Держави Америки, які після війни незвичайно забагатїли і сьогодні в своїх руках мають майже цілий світ, включаючи хїба Радянський Союз. Немає ні одної капіталістичної держави, яка, окрім інших довгів, не була-б по уха задовжена в Злучених Державих. І всесвітній диктатор — Злучені Держави, щоби недо-

пустити свого вїрїтеля до цілковитого явного банкрутства, часто в критичній хвилі, яку самі створюють, спїшає одній або другій державі на поміч з своїми ріжкими "пїлями Доса" та стабілізацією валюти. Часово вони направляють критичне положення, але це тільки в користь самої Америки а на найбільшу шкоду пролетарїтов даної країни.

Яке зараз міжнародне становище, можна вносити хоч-би з того, що майже кожного місяця чуємо про зміни урядів в ріжких державах, а то й державні перевороти. Все це має своєї глибокої причини. Уступають одні міністри — приходять другі. Але й вони безсилі зарадити вездержавному лихові і — скоро резигнує, дають місце иншим, щоби згодом зробили те саме, що їх попередники.

В останньому часі буржуазія шукає рятунку в фашістському диктаторстві. Фашістські, крайно реакційні перевороти, звичайно під-проводом генералів, на порядку дїєвному. Як-що вони вже доконані в деяких державах, то в инших мрїють про них і змагають до них. Капіталістичний світ бачить сьогодні дві крайності: фашізм або більшовизм. Звичайно, він вибирає фашізм не тільки в тїй надїі, що він спасе роззятує його від більшовизму. Та біда в тому, що й цей рятунк буржуазії показався мало придатним. Держави з фашістським диктаторським режимом цілком не врятували ситуації і хоч здавали в першу чергу пролетарську класу, то їхні держави терплять на ту-ж хронїчну недугу, що й нефашістські: безробіття, довги, дорожнеча, недостача ринків збуту, обезцінення грошей, а до того все-го — вдесятеро збільшена во-рожнеча працюючих мас і ве-

диканські видатки на удержування великих армії проти працюючих.

Майже всі, без винїмку, капіталістичні держави охоплені робітничими страйками, що вибухають в ріжких країнах. Одні закінчуються, другі починаються. Тисячі їх! А це теж найкраще свідчить про стан капіталістичного світа."

Міжнародний капіталістичний заколот, для якого нема виходу, без сумніву в першу чергу болючо відчувають працюючі маси, які цілими роками терплять від нього. Але, для робітництва, яке хоч паде першою жертвою в цьому заколоті, є одне відрадне явище, а це — небувалий досї зрїст класової свідомости в цілому світі серед широких працюючих мас. Капіталістичні держави за попадилом готуються до війни, хоч — боються тої війни, бо в сьогоднішніх часах не так легко задурити широкі маси патріотичними кличами. Але про війну-говорять сьогодні також

отверто, як про брехливе "роззброєння". Та тільки питання, хто вийде з тої війни переможцем при масовому зрості класової пролетарської свідомости в цілому світі? Буржуазія бере й це під розвагу, тому так скажено бореться вона проти комуністів і впливів Комуністичного Інтернаціоналу в ріжких країнах.

Міжнародний заколот мусить дійти до кїця. Він згодом спалахне, вибухне і після великих терпїнь та нещастя в історії людства без сумніву почнеться цілком нова сторїнка, яка слїдуватиме після закінчення розділу про капіталістичний буйвний устрїй. Розумїється, не можна твердити, що це буде за рік, два, чи десяти. Міжнародний заколот дійде в своєму поході до ще більших розмірів і коли дійде до крайности — уступить місце новому, більш основному й справедливому життю. Одно певне: це немінучість.

І. Віктор.

РІДНІ БРАТИ.

Було це в початках травня 1921 року. Хто не памятає тих гучних приємїт, що відбувалися в Букарешті та в лїтній резиденції румунського короля, серед лісів і високих гір Сїнаї? Румунські бояри вітали милого короля Пїлсудського.

Пїлсудскї, упоєний овациями, владними йому сигаретами, з пихою парвеню і захопленій честою, що приймає його сам румунський король, промовив тоді шампанське промовоу, де кричав, що Румунія й Польща поклякани "сповнити історичну місію, бути муrom проти більшовизму та стояти на редутах як передні охорончі чети Європи".

Пїлсудскї спочивав, тоді на лаврах переможця 1920 року, ситий славою брязгав шаблякою, він... покїрний раб і слуга французького генерального штабу і капіталістичних хїжка-

у Сїнаї й Букарешті припечувався в братерській згоді і любов з боярським класом Братїїну, що якраз тоді павав у криві селяні, хотїнських повстанців.

Бенкетними взаїмними тоастами зазивали вони серсидну згоду польських поміщиків і румунських бояр.

В союзному договорі уряд шляхетської Польщі на чолі з Пїлсудським визнає злочинний грабїж, що доконала Румунія над українським та молдавнїським населенням Буковини й Бесарабїї. Беззаконне павування Румунї над Бесарабією зобов'язало Польщу заступити перед державами Антанти і Лїґи Націй.

З другого боку, Румунія визнала цим договором шляхетській Польщі право володіння над західно-українським і більдорудними землями, що в імперіалістичних походах захопили польсько-шляхетські грабїжники.

Крім того, обидві ці держави зобов'язали створити єдиний воєнний фронт і обопільно збройними силами підтримувати себе на випадків війни з робітничо-селянською владою Радянських Республік.

Цей акт брутальної перемоги, розшматовання і роздертя живого українського, білоруського та молдавнїського організмів, акт воєнної поготівлї проти Союзу Радянських Республік, заклїчили ці двї грабїжні пїлпори Антанти 3-го березня 1921 року на 5 років.

Для зміцнення дружньої приязні польської шляхти й буржуазії з румунським боярством, склав румунський король офіційну візиту Польщі. З великою помпою враз з королевою, в оточенню міністрів і штабовців з'їзвилася королівська кавалькада в Варшаву в лїті 1923 року. Як-за царських часів, на всім шляху від кордонів Польщі розтащено було жовїрїв, для забезпечення королівської безробіття, довги, дорожнеча, недостача ринків збуту, обезцінення грошей, а до того все-го — вдесятеро збільшена во-рожнеча працюючих мас і ве-

чення цієї ганебної умови брутального насильства над чужим населенням і загрозі мирному розвитку й будівництву Радянських Республік.

За п'ять років воєнного поготівля Польща й Румунія, що тримають величезні армії, опинилися над краєм прїрві. Безробіття, голод по селах, криваві розрухи по всій Польщі й Західній Україні, руїна Бесарабїї й Буковини — це наслідок павування шляхетсько-боярської влади, це плоди золотої згоди цих двох алївїтів — Польщі й Румунії, що загнали всю свою людність в злидні та в мільярди борги світовим капіталістам.

Але цим лакузам світового імперіалїзму байдуже це швїтарить народів, що ними вони володїють. Вони танцюють далі свій танок кїстяків.

Тому два місяці посол Польщі Вїльвейскї і міністер закордонних справ Румунїї Дука продовжили на дальших п'ять років цей преславний "союзний" договір, тільки що переїменували його на "договір взаїмних гарантїй".

Неначе на глам урядовї органи Польщі й Румунїї готуєть, що цей гарантїйний договір будуть вони "для суцїлою Європи й паціфікації".

Вовки в овечій шкурї! Цї, що роблять з Європи вулькан, утворюють джерело безперервного неспокою, що загрожують мїліонам робітників і селян Радянського Союзу та що до жербачої торби спацифікували українські і білоруські землі, її шляхетсько-боярські фарисеї покриваються овечою шкурою паціфізму.

В своєму дальшому звідомленню кажуть, що присвяче ім дух Лїґи Націй і Лїкарню. Іх комунікат голосить: "наш трактат розвиває і тісно вїяється з 10 артикулом статуту Лїґи Націй і є тільки поширенням ідей Лїґи Націй й Лїкарню та пристосовується до польсько-румунських відношень".

Як співають великі англїйські імперіалїсти, так намагаються швїрїнкати й малї горобчі. І-дею Лїкарню, грабїжницьку ідею Лїґи Націй поширює і пристосовує шляхетсько-боярська спілка.

Єднаються рідні брати, злиднений інструмент світової реакції, що слухного часу згинуть разом з нею.

С. Вітїк.

ПЛАЧ І СКРЕПТ ЗУБІВ В УКРАЇНСЬКОМУ СЕЛІ.

В звязку з катастрофічним упадком польської валюти на українське село найшла нора катастрофа. Тому, що вже два роки на Західній Україні був неурожай, багато українських селян затїгнуло в українських і польських банках позички в доларах, які тепер при упадку польської валюти не встані будуть заплачені. Преса повідомляє про випадки самовбивств на селі.

ФРАНЦІЯ СЛІДАМИ ПОЛЬЩІ.

Франція їде слїдами своєї незаконної дочкї Польщі. Не дїлячися на те, що Пїлсудскї об'явився "спасителем" Польщі, вона не спаслась і нема виглядів, щоби спаслась. До цілком подібного стану дійшла й Франція. Французький франк впавав незвичайно низько і видає далї. Уряд безсїдний. Вглядів на американську позичку нема. Вправді американські капіталісти готують для Франції новий план Доса, але на цьому плані вигляди. Тимчасом у внутрї Франції цілком погано.

В мїсті Ліонї стоять майже всі ткацькі фабрики, бо Англія, куди йшла значна частина їхньої індустрїї, зараз не може нічого від них брати, а склади вже завалені товарами.

Продовжується страїк на заводі роверів "Пенї", де страїкують зараз біля 2 тисяч робітників, і де вже були й криваві сутички між страїкерами а страїколомлами. Почався страїк в чоколадній фабриці "Мене" — це найбільша чоколадна фабрика у Франції. Страїкує там зараз біля 3 тисяч робітників. Страїк проходить спокійно. На автомобільному заводі "Сїпрон" — це один з великих заводів, де виробляють автомобїлі й ведуться він по фордовському зразку — (його так і зуть французький Форд), та на цьому заводі оголошено лїкарвї і те-ж зараз не працює біля 2 тисяч робітників. Пде ще низка більш-менш невеликих страїків на невеликих заводах та по майстернях.

Почалося помічати безробіття серед шоферів, а це привело до того, що профспїлки шоферів добились від міністра праці заборони нових іспїтїв для чужоземців і найближчі іспїти вже не проводились. Найсильніше це вдарило українських та російських емігрантських-контр-революціонерів, що їх шоферами налічується зараз в самім Ліонї Парижі понад чотири тисячі і на останній і-спїтї їх мало стали біля 600, бо це найкращий і найбільш прибутковий шлях до заробітку. Тому всі офіцери й кїнулися на цей хлїб — а зараз безробіття викликає конкуренцію і нашим "патріотам" уривається легенький хлїб.

Ще нове явище в Ларок-Ольмі (Марокко), де французькі жовїри восьмого інженїрного полку ввели резолюцію солідарности зі страїкуючими в цїй місцевості робітниками, підкреслюючи одночасно й своє вороже відношення до війни, що їде в Марокко й Сїрії.

На останньому конгресі робітників почти і телеграфу, було вїнесено резолюцію вимагати від уряду підвищення плати зазначивши, що в разї незадоволення цього прохання вони примусять будуть припинити працю (це вже прїма зарплата), а в той-же час підїшувати нївійкїль, бо бюджет зведено до крайности і нових грошей нїде взяти — до того-ж задоволення самих пїчтовиків неможливо, бо за ними з таким-ж погрозами потїгнуться й инші урядовці, а на всю їх силу коштів не стане вже нїяк і тому покищо французький уряд просто мовчить. Але довог мовчати не можна, бо скоро і камїні заговорять і коли хочете, вже говорять.

Вперше відбулися збори тих, яких асенїрували до військїа з парижського району й вїнесли дуже гостру резолюцію проти уряду, проти його внутрїшньої й зовнїшньої політики, проти війни. Це вже дійсні камїні, що до цього часу зовсім мовчали і хоч іх було на зборах не так багато — але самий факт зборів вїдограє значну роллю й найкраще малює ту полїхову ситуацію, що в нїй зараз перебуває Франція — особливо в виявленнї неумінням уряду стабілізувати франк і ясенїю небажанням закінчити злочасну війну в Сїрії.

Парижани.

Париж.